

TISKOVÁ ZPRÁVA: Zkušenosti se sexuálním násilím a sexuálním obtěžováním v České republice - výstupy reprezentativního výzkumu

V Praze dne 12. 10. 2021

Každá druhá žena (starší 18 let) zažila během svého života nějakou formu sexuálního násilí nebo obtěžování. Téměř každá desátá žena (starší 18 let) byla během svého života znásilněna (9,2 %). To je v přepočtu asi 409 tisíc žen. Ukazuje to nový reprezentativní výzkum realizovaný výzkumnou agenturou MindBridge Consulting, a.s. pro organizaci proFem – centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, o.p.s.

Sběr kvantitativních dat probíhal v průběhu srpna 2021 metodou CAWI (dotazováním přes webové rozhraní) s velikostí vzorku 1 000 respondentů a respondentek (reprezentativní výběr obyvatel ČR nad 18 let). Cílem výzkumného šetření bylo zjistit, s jakými typy sexuálního obtěžování a/nebo násilí mají ženy a muži v Česku zkušenost a jak tyto situace řeší. Mezi sexuální násilí a obtěžování bylo v rámci výzkumu zařazeno znásilnění, osahávání, verbální sexuální obtěžování, nucení k nepříjemným sexuálním praktikám, obdržení nevyžádaných fotografií či videa se sexualizovaným obsahem a další. Z výzkumu vyplývá:

- **Alespoň jednu z forem** sexuálního násilí a/nebo obtěžování, na které jsme se ve výzkumu dotazovali, **zažilo 54 % žen.**
- **Každá třetí žena** přitom zažila během svého života **více než jednu formu sexuálního násilí nebo obtěžování.**
- **Téměř každá desátá žena** byla během svého života **znásilněna (9,2 %)**. To je v přepočtu asi **409 172 žen¹.**
- Verbální sexuální obtěžování a osahávání, hlazení, doteky proti vůli oběti jsou nejrozšířenější formy sexuálního obtěžování/násilí. **První zažilo 33 % žen, druhé 31 % žen.**
- Zkušenost s **obdržením nevyžádaných videí či fotografií** se sexualizovaným obsahem má **17 % žen**, zkušenost s **nevyžádaným líbáním** nebo líbáním proti své vůli má pak **12 % žen.**

Muži se nejčastěji setkávají s verbálním sexuálním obtěžováním, osaháváním, hlazením, doteky proti své vůli a obdržením nevyžádaných videí či fotografií se sexualizovaným obsahem. Oproti ženám zažívá sexuální násilí/obtěžování výrazně nižší počet mužů, muži také zažívají v průměru nižší počet forem násilí/obtěžování. Kvůli svému rozsahu se výzkum ovšem nezaměřoval na otázku pachatele sexuálního násilí/obtěžování. Zahraniční data však ukazují, že u některých forem sexuálního násilí zažívaných muži je pachatelem majoritně muž - u znásilnění se jedná téměř o 90 % případů (CDC, 2020)².

86 % obětí znásilnění (ženy i muži) vyhodnocuje tuto situaci jako nejhorší ze zažitých forem sexuálního násilí/obtěžování. Tyto oběti nejčastěji svou situaci neřeší nijak.

“Výzkum na svém omezeném prostoru dokládá závažnost problému sexuálního násilí a obtěžování v České republice a může tvořit bázi pro další zkoumání tohoto fenoménu, například

¹ Propočteno dle dostupných dat ČSÚ k dané věkové struktuře a pohlaví k 1. 1. 2020, viz <https://www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-obyvatelstva-2020>.

² <https://www.cdc.gov/violenceprevention/intimatepartnerviolence/men-ipvsvandstalking.html>

i prostřednictvím kvalitativních metod. Zároveň data dokládají potřebu dalších intervencí, jako jsou osvětové kampaně a zvyšování informovanosti o možnostech pomoci obětem násilí, ale i nutnost specializovaných služeb, komentuje ředitelka proFem Jitka Poláková. Oběti sexuálního násilí, ale i sexuálního obtěžování se přitom často potýkají s dlouhodobými a dalekosáhlými dopady na svůj život. *“Naše klientky bojují s takovými dopady jako jsou úzkosti, deprese, posttraumatická stresová porucha, poruchy příjmu potravy, panické ataky, a podobně. Tyto dopady se přitom nevyhýbají ani obětem sexuálního obtěžování, které je však veřejností často bagatelizováno a označováno za zanedbatelnou zkušenost,”* dodává Dana Pokorná, vedoucí terapeutických služeb proFem. *“V naší praxi běžně pracujeme i s klientkami, které se rozhodly neřešit svou situaci trestněprávní rovinou, a přesto je důležité, aby jim byla poskytnuta odborná pomoc vedoucí k řešení náročné životní situace tak, aby mohly vést běžný život,”* připomíná Pokorná.

V souvislosti s řešením sexuálního násilí považuje proFem o.p.s za problematický **nesoulad právní úpravy, resp. definice trestného činu znásilnění**, a to nejen s Úmluvou Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, ale též ustálenou judikaturou Evropského soudu pro lidská práva. Na tuto problematickou situaci upozorňuje organizace již od roku 2017, kdy byl návrh na legislativní změnu a redefinici trestného činu znásilnění založenou na absenci souhlasu oběti zahrnut v publikaci [Jen ano je ano](#) (Ježková, 2017)³. *„Za nás není se čeho obávat, consent based definition je v případě znásilnění součástí právního řádu mnoha evropských zemí (Belgie, Dánsko, Německo, Švédsko, Spojené království, dokonce i Irsko) a mnohé evropské země se chystají touto cestou aktuálně vydat (např. Španělsko, Nizozemí, Švýcarsko),“* dodává vedoucí právnička organizace proFem Veronika Ježková.

Organizace proFem se tématu sexuálního násilí a obtěžování věnuje již dlouhodobě: obětem jsou kromě **sociálního a právního poradenství** k dispozici **skupiny pro ženy, které zažily sexuální zneužívání v dětství a skupiny pro ženy, které zažily sexuální násilí v dospívání a dospělosti**. Informace o tom, co je to sexuální násilí, co po útoku dělat, jaké dopady může sexuální násilí mít či jaké jsou možnosti trestněprávního řešení situace, jsou dostupné v brožuře [Nejste na to sama - informace pro oběti sexuálního násilí](#)⁴. [Video Trauma se mýdlem nesmyje](#)⁵ pak objasňuje zdánlivě paradoxní a matoucí projevy chování obětí, které jsou ovšem normální reakcí na traumatickou zkušenost. Obětem sexuálního násilí je určena též **nová specializovaná infolinka** na čísle **777 012 555**, která je v provozu **každé pracovní úterý od 17 do 19 hodin a každý pracovní čtvrtek od 19 do 21 hodin**. Pomoc na infolince mohou oběti získat zatím jen čtyři hodiny v týdnu. Přijde vám to málo? Nám také. Přispějte ve sbírce na Donio (www.donio.cz/VerimeObetem) a pomozte nám provoz infolinky rozšířit tak, abychom tuto službu mohli poskytovat všem, kdo ji potřebují.

Kontakty

Jitka Poláková, ředitelka	774 433 005	jitka.polakova@profem.cz
Veronika Ježková, vedoucí právních služeb	739 079 106	veronika.jezkova@profem.cz
Dana Pokorná, vedoucí psychoterapeutických služeb	774 367 744	dana.pokorna@profem.cz

³ Publikace zdarma ke stažení na webu profem.cz (www.profem.cz/cs/vydali-jsme/publikace)

⁴ Publikace zdarma ke stažení na webu pomoc.profem.cz (pomoc.profem.cz/cs/s-cim-vam-pomuzeme/sexualni-nasili)

⁵ Video dostupné na webu profem.cz (www.profem.cz/cs/vydali-jsme/video)